

Дело C-401/23

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

30 юни 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunal Judiciaire de Metz (Франция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

26 май 2023 г.

Ищец:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Ответник:

Е... D...

Преюдициално запитване

до

Съда на Европейския съюз

от 26 май 2023 г.

Съд, който отправя преюдициалното запитване:

Tribunal judiciaire de METZ, rôle social (Първоинстанционен съд Мец, социално отделение) [...]

Страни по делото:

Ищец: CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES (CARCDSF) (Независим пенсионен фонд на зъболекарите-хирурзи и акушерите) [...] ПАРИЖ [...]

Ответник: Г-н Е... D..., с местожителство в Мозел [...]

1 [...] Фактически обстоятелства по спора

- 1.1 Г-н Е... D... упражнява професия като зъболекар хирург на територията на Франция, в Мозел [...].
- 1.2 В това си качество, съгласно разпоредбите на член L 111-1 от Code de la sécurité sociale (Кодекс за социално осигуряване), той е длъжен да се осигурява и поради това да внася вноски към CARCDSF във връзка със схемата за пенсионно-социално осигуряване.
- 1.3 Г-н Е... D... оспорва това задължение и не е заплатил задължителните вноски за 2019 г. и 2020 г.
- 1.4 CARCDSF изпраща покани за доброволно изпълнение за заплащане на сумите, съответстващи на задължението за осигуряване, последвани от две искания за изпълнение спрямо г-н Е... D...
- 1.5 Г-н Е... D... възразява срещу отправените до него искания за изпълнение и с направеното от него оспорване сезира настоящия първоинстанционен съд.
- 1.6 Г-н Е... D. твърди, че засягащата го национална правна уредба противоречи на правото на Съюза, що се отнася до правото на свободно предоставяне на услуги, и иска от първоинстанционния съд да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

2 Разпоредби, приложими към спора

- 2.1 Член 56 [, първа и втора алинея,] ДФЕС, предвиждат следното [...]: *В следващите разпоредби се забраняват ограниченията на свободното предоставяне на услуги в рамките на Съюза по отношение на гражданите на държавите членки, които са се установили в държава членка, различна от тази, в която се намира лицето, за което са предназначени услугите. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да разширят обхвата на прилагането на разпоредбите на тази глава по отношение на граждани от трети държави, които предоставят услуги и които са се установили на територията на Съюза.*

Член L 111-1 от Кодекса за социално осигуряване предвижда следното:

Социалното осигуряване се основава на принципа на национална солидарност.

За всяко лице, което работи или пребивава постоянно и редовно във Франция, социалното осигуряване гарантира покритие на разходите в случай

на болест, майчинство и бащинство, както и на семейните разходи и разходите във връзка с автономността.

С него работниците са осигурени срещу рискове от всякакъв вид, които могат да намалят или прекратят доходите им. Тази гаранция се упражнява чрез осигуряването на съответните лица в рамките на една или повече задължителни схеми.

То осигурява поемането на разходите за здравеопазване, за подпомагане на автономността, за предоставяне на услуги, свързани със социалното осигуряване, по-специално обезщетения за старост, обезщетения за трудови злополуки и професионални заболявания, както и предоставяне на семейни обезщетения в рамките на настоящия кодекс, при спазване на разпоредбите на международните конвенции и на разпоредбите на европейските регламенти.

3 Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване

3.1 Съгласно член 153 ДФЕС организацията на функционирането на социалната сигурност, и в частност на системите за осигуряване и пенсиониране, е от компетентността на държавите членки на Европейския съюз, така че френската държава може да предвиди в националното си право правилата, свързани с функционирането на тези системи, и по-специално с въпроса за участието на съответните лица в тях, от което произтича задължението за внасяне на вноски.

3.2 Това правомощие, което е делегирано на държавите членки, обаче трябва да бъде съобразено с правото на ЕС, включително със свободното предоставяне на услуги, както е посочено в членове 56—62 ДФЕС.

3.3 Задължението за осигуряване и внасяне на вноски, в случая в управляваната от CARCDSF пенсионна схема, така както е предвидено в член L 111-1 от Кодекса за социално осигуряване, представлява дерогация от свободата на предоставяне на услуги, предвидена в членове 56—62 ДФЕС, тъй като лишава лицето, което плаща вноските, от възможността да избере друга равностойна услуга или такава, която е по-подходяща за неговото положение.

3.4 Тази национална разпоредба, с която се ограничава посоченият принцип на правото на Съюза, трябва да представлява императивно съображение от общ интерес, съгласно изложените от Съда на Европейския съюз в неговата практика критерии, от които следва, че тя трябва да бъде квалифицирана като законна, достатъчно подходяща за преследването на целта, в случая тази за финансовото равновесие на пенсионната схема, като се действа съгласувано и системно, и на последно място като се използват точно определени средства, необходими за постигането ѝ.

- 3.5** Г-н Е....D е процесуално легитимиран да оспори съответствието с правото на Съюза на засягащото го национално право, в случая задължението за внасяне на вноски в определен задължителен фонд, CARCDSF, съгласно член L 111-1 от Кодекса за социално осигуряване.
- 3.6** [Член 19, параграф 3 ДЕС] и [член] 267 ДФЕС предоставят на националните съдилища възможността, както в настоящия случай при решения, които подлежат на обжалване съгласно националното право, да отправят преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз относно въпроси, свързани с тълкуването или валидността на актове, приети от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.
- 3.7** На първоинстанционния съд не е известна практика на Съда на Европейския съюз, която да дава отговор на въпроса дали задължението по националното право за осигуряване и внасяне на вноски във френска пенсионна схема съответства на предвиденото от правото на Съюза свободно предоставяне на услуги, с оглед на направеното от г-н [ED] оспорване във връзка с продължаващото във времето състояние на дефицит на въпросната схема. С оглед на това CARCDSF не се позовава на решение или решения, които Съдът на Европейския съюз да е постановил по този въпрос.
- 3.8** Оспорването от страна на г-н Е....D.... [...] на задължението за осигуряване и внасяне на вноски, с което се твърди, че то не е валидно съгласно правото на Съюза, предвиждащо свободното предоставяне на услуги, е от естество да реши спора, който се изразява в оспорване от заинтересованата страна на две искания за изпълнение, с които се налага плащането на вноски по задължителната пенсионна схема за календарните 2019 г. и 2020 г.
- 3.9** Разглежданата в настоящия спор ограничителна мярка се основава на необходимостта да бъде постигнато финансово равновесие на социално-осигурителните схеми, в случая пенсионните схеми — цел, която се споделя от националното право и правото на Съюза.
- 3.10** Тази цел не е постигната поради установеното периодично наличие на дефицити в продължение на дълъг период от време, както и поради използването на постоянно подновявани временни мерки посредством създаването през 1996 г. на Caisse d'amortissement de la dette sociale (CADES) (Каса за погасяване на социалния дълг), която е упълномощена да взема заеми на международните капиталови пазари и да гарантира тези заеми със средства, различни от социалноосигурителните вноски, [предназначени за поемане на] тежестта на социалния дълг, която се прехвърля на нея основно посредством участие във вноската за изплащане на социалния дълг (CRDS) и частично в общата социална вноска (CSG). Въпреки че първоначално е било предвидено да завърши дейността си през 2009 г.,

в момента CADES продължава своята дейност и по план трябва да я преустанови през 2033 г., като непогасеният дълг към края на 2022 г. възлиза на 136 млрд. евро — цифра, която непрекъснато нараства, и то на фона на значително нарастване на лихвените проценти по заемите.

3.11 Ето защо трябва да се отбележи, че за продължителен период от време, поне от 1996 г. до днес, и за предвидения период до 2033 г., задължителният характер на осигуряването и внасянето на вноски не е достатъчен, за да се постигне предвидената цел за финансово равновесие на свързаните със социалноосигурителната схема сметки. Тази схема за задължително осигуряване и внасяне на вноски има ограничителен характер съгласно правото на Съюза, което предвижда свободно предоставяне на услуги, а обосноваването на тази дерогация се основава на цел, която периодично не може да бъде постигната.

3.12 Ето защо трябва да се приеме, че въпросът, поставен от г-н E...D..., с който се оспорва невъзможността му да използва друга схема по свой избор за пенсията си за старост, е релевантен и че следователно съществува съмнение дали националната схема е в съответствие с правото на Съюза по отношение на свободното предоставяне на услуги, което налага Съдът на Европейския съюз да предостави тълкуване по преюдициалното запитване.

3.13 От четирите преюдициални въпроса, които г-н E. D... иска от първоинстанционния съд да отправи до Съда на Европейския съюз, само два са релевантни [...]. [В]ъпросите, свързани със законосъобразността и понятието за необходима и по-малко ограничителна мярка, са изключени от обхвата на преюдициалното запитване.

3.14 Преюдициалното запитване, изложено по-долу, е преформулирано [...].

3.15 [...] [процедурни подробности]

4 Преюдициално запитване

Първоинстанционният съд иска от Съда да отговори на следния въпрос:

Трябва ли член 56 ДФЕС, в който е предвидено свободното предоставяне на услуги, да се тълкува в смисъл, че не допуска задължението за осигуряване и внасяне на вноски в публична социалноосигурителна схема, както е предвидено в член L 111-1 от Code de la sécurité sociale, в случая в схема за осигуряване за старост към CARCDSF, с оглед, от една страна, на критерия за съгласуваност, и от друга страна, на критерия за системност, доколкото ограничителната национална мярка има за цел да се поддържа и гарантира финансовото равновесие на социалноосигурителната схема, но без то никога да бъде постигнато, и да се организира управлението на периодично съществуващите дефицити?

[...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ